

Ο Μενούσης - Ειρήνη Παππά

Η **Ειρήνη Παππά** (επίθετο από τον πρώτο της σύζυγο, γεννήθηκε ως Ειρήνη Λελέκου, 3 Σεπτεμβρίου 1929 - 14 Σεπτεμβρίου 2022) ήταν Ελληνίδα ηθοποιός με διεθνή καριέρα.

Γεννήθηκε στο Χιλιομόδι Κορινθίας από οικογένεια δασκάλων, όπως ο παππούς της, οι γονείς της και η θεία της που την επηρέασαν στην μόρφωσή της.

Οι γονείς της είχαν αντιρρήσεις όταν στην εφηβεία της τους είπε ότι ήθελε να γίνει ηθοποιός.

Ξεκίνησε από την ηλικία των 15 ετών ως ραδιοφωνική παραγωγός, τραγουδίστρια και χορεύτρια σε διάφορες εκδηλώσεις. Παρακολούθησε μαθήματα υποκριτικής στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου, που τότε ονομαζόταν Εθνική Σχολή Κλασσικού Θεάτρου με σπουδαίους δασκάλους όπως τον Γληνό, Παρασκευά, Καρυντινό, Κατσέλη, Ροντήρη, κλπ.

Στο θέατρο πρωτοεμφανίστηκε το 1948, στην επιθεώρηση των Σακελλάριου-Γιαννακόπουλου «Άνθρωποι... Άνθρωποι», στη Λυρική Σκηνή, με τους σημαντικότερους ηθοποιούς της εποχής. Στην αυτοβιογραφία του ο Αλέκος Σακελλάριος, γράφει ότι την πρωτοείδε στο Σύνταγμα. Λόγω της εμφάνισής της, της ένδυσης και του περπατήματός της του έμοιαζε σαν «ζωντανή Καρυάτιδα». Την παρουσίασε στον Φίνο και έπαιξε στην πρώτη της ταινία το 1948, που ήταν οι «Χαμένοι άγγελοι» του Νίκου Τσιφόρου.

Το 1951, έγινε γνωστή διεθνώς με την κοινωνική, δραματική ταινία «Νεκρή Πολιτεία», της Φίνος Φιλμ, στον Μυστρά, που προβλήθηκε, αντιπροσωπεύοντας την Ελλάδα, στο Φεστιβάλ των Καννών, του σκηνοθέτη Ηλιάδη Φρίξου και συμπρωταγωνιστή τον Γιώργο Φούντα (ο οποίος εμφανίζεται για πρώτη φορά στον κινηματογράφο) και διαδραματίζεται στον Μυστρά. Τρεις από τις ταινίες στις οποίες η Ειρήνη Παππά πρωταγωνίστησε προτάθηκαν για Όσκαρ Ξενόγλωσσας Ταινίας, με την γαλλόφωνη Ζ του Κώστα Γαβρά να το κατακτά, ενώ υποψήφιες υπήρξαν επίσης και δύο ελληνικές ταινίες, μεταφορές στην μεγάλη οθόνη αρχαίων τραγωδιών, η Ηλέκτρα και η Ιφιγένεια.

Η Ειρήνη Παππά συμμετείχε σε πολλές χολιγουντιανές παραγωγές, ενώ πρωταγωνίστησε και στο θέατρο Μπρόντγουεϊ το 1967.

Σύμφωνα με τον κριτικό Ρότζερ Έμπερτ είχε τρία «μειονεκτήματα», το ύψος της, που έκανε πολλούς ηθοποιούς να μην θέλουν να σταθούν δίπλα της, την ομορφιά της που ήταν ανταγωνιστική για τις άλλες ηθοποιούς και την «βαριά» πελοποννησιακή προφορά της. Ο Πορτογάλος σκηνοθέτης Μανουέλ Ντε Ολιβείρα, είχε πει ότι είναι «η πανέμορφη και μεγαλοπρεπή φιγούρα που ενσαρκώνει τη γυναικεία ψυχή στη βαθύτερη έκφραση της και η εικόνα της Ελλάδας όλων των εποχών».

Στην Ελλάδα δεν έχει αναγνωριστεί τόσο όσο διεθνώς. Τιμήθηκε με το Παράσημο του Ταξιάρχη του Τάγματος του Φοίνικος από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλο το 1995.

Το 2008, η Ιταλία την τίμησε με το «Βραβείο Ρώμη» στο στο αρχαίο θέατρο της «Όστια Αντίκα». Τότε όταν παρέλαβε το βραβείο είχε πει: «Δεν ξέρω αν πρέπει να γελάσω ή να κλάψω, μπορώ μόνο να πω ότι η Αθήνα θα είναι πάντα η μητέρα μου, αλλά η Ρώμη, παράλληλα, είναι δεύτερη μητέρα μου, από ξεκάθαρη επιλογή μου». Στην Ιταλία συνεργάστηκε με πολλούς Ιταλούς σκηνοθέτες και οι Ιταλοί την αγάπησαν, λέγοντας Bella Greca και Irene Nostra (δηλ. «η δικιά μας Ειρήνη»). Στην Ιταλία κατέφυγε τα χρόνια της χούντας.

Η Πορτογαλία έδειξε την εκτίμησή της με την υποστήριξη στο θέατρο που ίδρυσε εκεί για να παίζονται αρχαίες τραγωδίες. Γιαυτό το θέατρο η Ειρήνη Παππά διέμενε στη Πορτογαλία τα τελευταία ενεργά χρόνια της.

Το 2000, τιμήθηκε με τον τίτλο «Γυναίκα της Ευρώπης» και το 2009 με τον Χρυσό Λέοντα Μπιενάλε του Θεάτρου της Βενετίας, από τα χέρια του σκηνοθέτη Μαουρίτσιο Σκαπάρο.

Τα τελευταία χρόνια είχε τιμηθεί και με τον τίτλο του επίτιμου διδάκτορα στο Πανεπιστήμιο Τορ Βεργκάτα της Ρώμης στην Ιταλία. Συνολικά έλαβε περισσότερες από 24 τιμητικές διακρίσεις και βραβεία.

ΥΓ. Το τραγούδι που είχε αρχικά επιλεγεί ήταν το

Θα σε ξανάβρω στους μπαξέδες - Αντώνης Καλογιάννης - Άλκηστις Πρωτοψάλτη

Quell-URL: <http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=de/node/2092>